

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Sede Inferjuri)

**ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tal-15 ta' Jannar, 2025

Appell Inferjuri Numru 33/2024 LM

Sergio Drago (K.I. numru 555663(M))
(*'l-appellant'*)

vs.

KRS Distributors Limited (OC 17)
(*'l-appellata'*)

Il-Qorti,

Preliminari

- Dan huwa appell magħmul mis-soċjetà intimata **KRS Distributors Limited (OC 17)** [minn issa 'l quddiem 'is-soċjetà appellanta'], mis-sentenza mogħtija fit-12 ta' April, 2024, [minn issa 'l quddiem 'is-sentenza appellata'] mill-Bord li Jirregola I-Kera [minn issa 'l quddiem 'il-Bord'] fl-ismijiet fuq premessi, li

ddeċieda t-talbiet tar-rikorrent **Sergio Drago (K.I. nru. 555663(M))** [minn issa 'I quddiem 'l-appellat'], kif ġej:

- "1. *Jilqa' l-ewwel talba.*
2. *Jilqa' t-tieni, it-tielet u r-raba' talba u b'hekk jordna lis-soċjetà intimata sabiex tivvaka u tiżgombra mill-fond enumerat sebgħa u tletin (37), 'Rio', Triq San Girgor, Pietà fi żmien wieħed u għoxrin (21) jum mid-data ta' din is-sentenza.*

L-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri jitħallsu fl-intier tagħhom mis-soċjetà intimata."

Fatti

2. Il-fatti tal-każ odjern jirrigwardaw il-kirja li tgawdi s-soċjetà intimata, hawnhekk appellanta fuq il-garaxx bin-numru uffiċjali sebgħa u tletin (37), u li jgħib l-isem 'Rio' fi Triq San Girgor, Pietà, [minn issa 'I quddiem 'il-fond] mingħand l-appellat, skont ftehim lokatizju tal-31 ta' Ottubru, 1972, magħmul mill-antekawża tal-istess appellat. Dan tal-aħħar kien ressaq ilment quddiem il-Qorti Ċivili (Sede Kostituzzjonal) fl-ismijiet **Sergio Drago vs. L-Avukat tal-Istat u KRS Film Distributors Limited (OC 17)**, Rik. numru 69/2022MH, li permezz tas-sentenza tagħha tal-11 ta' Ottubru, 2023, iddikjarat fost affarijiet oħra li s-soċjetà appellanta ma tistax tkompli tistrieħ fuq id-dispożizzjonijiet tal-Kap. 69 u dawk tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta sabiex tipproteġi l-kirja msemmija. Jirriżulta li ma sar l-ebda appell mill-imsemmija sentenza tal-Qorti Ċivili (Sede Kostituzzjonal).

Mertu

3. L-appellat għalhekk istitwixxa proċeduri quddiem il-Bord li Jirregola l-Kera fil-konfront tas-soċjetà appellanta, permezz tal-preżentata ta' rikors

ġuramentat fit-23 ta' Jannar, 2024, *ai termini tal-para. (b) tas-subartikolu 16A(1) tal-Kap. 69, fejn talab lill-imsemmi Bord sabiex:*

"...prevja kwalunkwe dikjarazzjonijiet, ordnijiet u/jew provvedimenti neċessarji u opportuni:

- 1. JIDDEĆIEDI l-kawża bid-dispensa tas-smigħ a tenur tal-Artikolu 16A tal-Kapitolu 69 tal-Liġijiet ta' Malta;*
- 2. JIDDIKJARA U JIDDEĆIEDI illi l-intimata KRS Film Distributors Limited ma tistax tibqa' tistrieħ fuq id-disposizzjonijiet tal-Kodiċi Ċivili, Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta, u fuq dawk tal-Ordinanza li Tirregola t-Tiġidid tal-Kiri tal-Bini, Kapitolu 69 tal-Liġijiet ta' Malta, sabiex tibqa' fl-okkupazzjoni tal-fond ossija garage bin-numru uffiċjali sebgħa u tletin (37) u li jgħib l-isem 'Rio' fi Triq San Girgor, Pietà, li huwa proprjetà tar-rikorrenti;*
- 3. JIDDIKJARA U JIDDEĆIEDI li l-kirja li l-intimata KRS Film Distributors Limited kellha tal-fond ossija garage bin-numru uffiċjali sebgħa u tletin (37) u li jgħib l-isem 'Rio' fi Triq San Girgor, Pietà, li huwa proprjetà tar-rikorrenti, ġiet terminata u li kull jum li l-intimata qed tibqa' in okkupazzjoni tal-istess proprjetà, hija qed tagħmel dan mingħajr ebda titolu validu fil-liġi u konsegwentement qed tikkawża danni inġenti lill-istess rikorrenti;*
- 4. JIKKUNDANNA lill-intimata KRS Film Distributors Limited sabiex tiżgombra mill-fond ossija garage bin-numru uffiċjali sebgħa u tletin (37) u li jgħib l-isem 'Rio' fi Triq San Girgor, Pietà fi żmien qasir u perentorju li jiġi lilha prefiss.*

Bl-ispejjeż kontra l-istess intimata li minn issa hija msejjha sabiex tidher in subizzjoni, u b'rīzerva għal kull azzjoni oħra spettanti lir-rikorrenti."

4. Is-soċjetà appellanta ma dehritx waqt l-udjenza tat-12 ta' April, 2024, quddiem il-Bord, u lanqas ma ressqt nota *ai termini tal-artikolu 16A tal-Kap. 69.*

Is-Sentenza Appellata

5. Il-Bord wasal għas-sentenza appellata wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet rilevanti għal dan l-appell:

"Ikkunsidra

Illi dawn il-proċeduri huma bbażati fuq l-artikolu 16A tal-Kapitolu 69 tal-Ligijiet ta' Malta u allura huma min-natura tagħhom proċeduri sommarji speċjali (fn. 5: Hekk imsejjha proċedura bil-“giljottina”.) Dawn jirrikjedu certu formalitajiet li għandhom jiġu segwiti. Tajjeb jingħad ukoll li din it-tip ta' proċedura għaddiet b'mod sodisfaċenti minn eżami kostituzzjonali mingħajr xkiel (fn. 6: F'dan is-sens issir referenza għas-sentenza fl-ismijiet ***Malta Industrial Parks Limited vs Anni 90 Limited***, (Rik Nru: 126/2018) mogħtija mill-Qorti Kostituzzjonali nhar il-20 ta' Lulju 2020).

Illi għal dan il-Bord in-nuqqas ta' dehra tas-soċjetà intimata sabiex turi li għandha difiża valida x'tagħti għal din l-azzjoni, kien fatali għaliha u rabat l-istess Bord bid-deċiżjoni li għandha tingħata. L-intimata la dehret għas-seduta u lanqas ressget nota ai termini tal-artikolu 16A(5)(a) tal-Kapitolu 69 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi fċirkustanzi bħal dawn tajjeb jiġi mfakkar li min jorqod fuq il-jeddbiet li tagħtih il-ligi ma jsibx imbagħad protezzjoni minnha. (fn. 7: Parti għandha dejjem diligentement tieħu ħsieb il-kawża tagħha. Jgħodd hawn dak li ntqal fis-sentenza fl-ismijiet ***Emanuel Cuschieri et vs Is-Soċjetà Allwares Limited et.*** (Rik Nru: 1143/2017/2) mogħtija mill-Qorti tal-Appelli (Sede Superjuri) nhar it-23 ta' Ġunju 2022 u čioè “Fuq kollo, l-għaqal tal-parti li tieħu ħsieb ħwejjīgħha fil-proċeduri li tkun ressget quddiem qorti jitlob li dik il-parti, u l-avukat li tkun ġat-tarret, jaraw li ma jagħmlu xejn li jista' jitqies bħala traskuraġni fit-ħar is-sentenza fl-ismijiet. Wara kollo, qui culpa sua damnum sentit, non videtur sentire (fn. 8: “Chi subisce un danno per propria colpa, non si considera averlo subito.” - Brocard 3983, ***Dizionario Dei Termini Giuridici e Dei Brocardi Latini***, Edoardi Mori, VII ediz, 2011, a fol 37.)

Illi wara li eżamina d-dokumentazzjoni kollha eżebita isib li l-azzjoni utilizzata hija waħda tajba (fn. 9: Dwar dan wieħed huwa mistieden jara dak deċiż fis-sentenza fl-ismijiet ***Mary Rose Schembri vs Paulino Schembri***, (App Nru: 121/2015) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar is-7 ta' Frar 2017.) u sejjer jgħaddi sabiex jilqa' l-istess. Dan il-Bord kellu diġġa okkażjoni jeżamina talbiet simili (żgħumbrament minn fond wara li kirja kummerċjali tiġi deċiża bħala waħda leżiva fil-qafas kostituzzjonali/konvenzjonali) (fn. 10: F'dan is-sens il-Bord jagħmel referenza għas-sentenza fl-ismijiet ***Raymond Zerafa et vs Jokate Group of Companies Limited***, (Rik Nru. 586/2023) mogħtija nhar il-1 ta' Marzu 2024 (mhux appellata))”.

6. Il-Qorti kkunsidrat ukoll dak li qal il-Bord fil-verbal tal-istess udjenza meta ngħat-ta is-sentenza:

“Il-Bord wara li semgħa x-xhieda ta’ Raymond Borg iqis li ġie ampjament ippruvat li n-notifika seħħet fl-uffiċċju registrat tas-soċjetà konvenuta u wara li ra dak li jrid u jqis l-artikolu 187(4) tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta’ Malta iqis li l-att ma setgħax jiġi rifjutat u allura iqis ir-rifjut bħala invalidu u għalhekk in-notifika kienet waħda valida fid-data tas-7 ta’ Frar 2024”.

L-Appell

7. Is-soċjetà appellanta ħasset ruħha aggravata bis-sentenza appellata u ntavolat appell minnha fit-30 ta’ April, 2024, fejn qiegħda titlob lil din il-Qorti sabiex:

“...tiddikjara li l-interpretazzjoni tal-liġi li għaliha wasal il-Bord kienet żbaljata, tirrevoka s-sentenza mogħti fit-12 ta’ April 2024 fejn ddikjarat in-notifika tas-soċjetà appellanti bħala valida u tordna li l-atti jerġgħu jintbagħtu lura quddiem il-Bord li Jirregola l-Kera sabiex tkompli bis-smigħ tal-kawża u tiddeċċiedi l-istess skont il-liġi, bl-ispejjeż kontra l-appellat.”

Tgħid li l-aggravji tagħha huma dawn: (a) il-Bord kien żbaljat meta applika s-subartikolu 187(4) tal-Kap. 12; u (b) il-Bord kellu japplika t-tieni proviso tas-subartikolu 187(1) tal-Kap. 12.

8. L-appellat wieġeb fl-24 ta’ Mejju, 2024, fejn sostna li s-sentenza appellata hija ġusta, u għalhekk timmerita konferma, għal dawk ir-raġunijiet li jfisser fit-tweġiba tiegħi.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

9. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravji tas-soċjetà appellanta, u dan fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet magħmulin mill-Bord fis-sentenza appellata, u tas-sottomissjonijiet ipprezentati mill-appellat.

10. Is-soċjetà appellanta qiegħda ssostni li l-Bord ma kienx korrett meta kkunsidra r-rifjut bħala notifika valida. Filwaqt li tagħmel riferiment għas-subartikolu 187(4) tal-Kap. 12, tikkontendi li mhux maħsub fil-liġi li l-Qorti għandha s-setgħha li tiddeċiedi li rifjut huwa invalidu, u li għalhekk hemm notifika valida. Tkompli tgħid li huwa d-dritt tad-diretturi li jiddeċiedu min mill-impjegati jistgħu jaċċettaw atti ġudizzjarji, u għalhekk il-Bord fil-każ odjern kien żbaljat meta kkunsidra li n-notifika kienet pozittiva. Tgħid li fi kwalunkwe kaž, kellu jigi applikat it-tieni *proviso* tas-subartikolu 187(1) tal-Kap. 12, li jispjega x'għandu jsir f'każ ta' rifjut ta' notifika. Is-soċjetà appellanta tikkontendi li l-att in kwistjoni ma kienx indirizzat lil Adriana Pace personalment, u għalhekk in-notifika qatt ma setgħet titqies "...prova valida għall-finijiet u l-effetti kollha tal-liġi". Għalhekk il-Bord kien tenut jordna li titkompla l-proċedura tan-notifika skont il-liġi. In sostenn tal-argument tagħha, is-soċjetà appellanta tagħmel riferiment għas-sentenza fl-ismijiet **XXX vs. Id-Direttur Ĝenerali (Taxxa fuq il-Valur Miżjud)** deċiża fit-18 ta' Frar, 2016.

11. L-appellat jaċċetta bħala mhux ikkонтestat il-fatt li s-soċjetà appellanta għandha personalità ġuridika distinta, u għalhekk m'hemmx dubju li huwa applikabbli hawnhekk fil-konfront tagħha s-subartikolu 187(4) tal-Kap. 12. Jgħid li jidher li lanqas m'huwa kkontestat li n-notifika saret fl-uffiċċju registrat

tas-soċjetà appellanta, li l-indirizz tagħha din tal-aħħar indikat fir-rikors tal-appell tagħha. Huwa jirrileva li skont id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu 187(4) tal-Kap. 12, mhux meħtieġ li d-diretturi jinkarigaw lil xi persuna għall-fini tan-notifika ta' atti ġudizzjarji, kif qiegħda tippretendi s-soċjetà appellanta, u ġaladárba Adriana Pace kienet impjegata tagħha, hija kienet eligibbli *ai termini* tal-ligi sabiex tirċievi n-notifika f'isimha. L-appellat jikkontendi li għalhekk dak li qiegħda tinsisti s-soċjetà appellanta li kellu jsir mill-Bord, ma kienx proprjament ikkontemplat mil-ligi. Hawnhekk l-appellat jagħmel riferiment għas-sentenza tal-Bord tat-2 ta' Settembru, 2021, fl-ismijiet **Portem Tourism Ventures Ltd vs. Edward sive Teddy Calleja et**, u dan filwaqt li jikkontendi li l-fatti tal-każ icċitat mis-soċjetà appellanta kienu differenti minn dawk tal-każ odjern, għaliex fl-ewwel każ il-persuna li rrifjutat in-notifika ma kinitx impjegata tas-soċjetà, u l-imsemmija notifika kienet indirizzata mhux lis-soċjetà, iżda lid-direttur tagħha.

12. Il-Qorti tgħid li s-sentenza appellata hija tajba. Il-Bord korrettement għarraf li skont is-subartikolu 187(4) tal-Kap. 12, l-att ġudizzjarju ma setax jiġi rifjutat, u żżid tgħid li l-ligi tipprovdli li '*...in-notifika ... għandha ssir billi titħalla kopja'* [sottlinear tal-Qorti]. Hawnhekk ukoll, kif korrettement jirrileva l-appellat, is-soċjetà appellanta ma kellha l-ebda diskrezzjoni li tagħażzel min kellu l-awtorità li jirċievi l-atti ġudizzjarji għan-nom tagħha, u l-ligi hija čara meta tipprovdli li n-notifika tista' ssir billi l-att jitħalla wkoll f'idejn impjegat, irrilevanti jekk huwiex awtorizzat jew le

Għaldaqstant l-aggravji tas-soċjetà appellanta mhumiex ġustifikati, u l-Qorti tiċħadhom.

Decide

Għar-raġunijiet premessi l-Qorti tiddeċiedi billi tiċħad l-appell tas-soċjetà appellanta, filwaqt li tikkonferma s-sentenza appellata fl-intier tagħha, anki fir-rigward tal-kap tal-ispejjeż.

L-ispejjeż tal-proċeduri odjerni għandhom ikunu a karigu tas-soċjetà appellanta.

Moqrija.

Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.

Imħallef

Rosemarie Calleja

Deputat Registratur